

Disputatio juridica inauguralis de haereditatis petitione

<https://hdl.handle.net/1874/340720>

DISPUTATIO JURIDICA
INAUGURALIS,
DE
HÆREDITATIS
PETITIONE,

FAVENTE DEO TER OPT. MAX.

Ex auctoritate Magnifici Rectoris,

D. JOHANNIS van MUYDEN,

J. U. D. ejusdemque Facultatis in inclytâ Academia Ultrajectinâ
Professoris Ordinarii,

NEC NON

*Amplissimi Senatus Academici consensu, Nobilissimæque
Facultatis JURIDICÆ Decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS,

Summisque in UTROQUE JURE honoribus &
Privilegiis ritè consequendis,

Eruditorum Examini subijcit

ABRAHAMUS à GERWEN, LUGDUN-BATAV.

Ad diem 12. Martii horis locoque solitis.

TRAJECTI ad RHENUM,

Ex Officina FRANCISCI HALMA, Academiæ
Typographi, c1o 1oc LXXXVIII.

DISPUTATIO JURIDICA
IN ACADEMIA
DE
HÆREDITARIIS
PETITIONIBUS

OMNIBUS
JURISPRUDENTIÆ
FAUTORIBUS
ET
CULTORIBUS.

TRAJECTI ad RHENUM,
Ex Officina FRANCISCI HALMA, Academicæ
Typographi, cl. lcc lxxxviii.

DISPUTATIO JURIDICA
INAUGURALIS,
DE
HÆREDITATIS
PETITIONE.

THESIS I.

Enuinas vocabulorum indagare significationes, non solum ordo cognitionis, quo primum nomen nosse oportet. *l. 1. ff. de Inst. & jur.* sed & magna exigit utilitas. Cum enim voces notæ sint rerum *l. 7. §. 2. ff. de supell. legat.* certe qui in illis aberraverit, in cognitione rerum haud feliciter versabitur; Quæ cum ita se habeant nostri quoque instituti erit, convenientem Rubricæ Dissertationis nostræ sensum paucis explicare.

I I.

Vocabulum *Petitionis* eleganter exprimit Ulpianus in *l. 178.*

4 DISPUTATIO JURIDICA

§. 2. ff. de V. S. inquit : Petitionis verbo in rem actionem significari, & in l. 28. ff. de Obl. & Act. Actionem in personam inferri, petitionem in rem. Cur autem actiones in rem dicantur petitiones, ratio manifesta est, quoniam illæ immediatè in res ipsas ab aliis possessas, diriguntur, & ad illas domino restituendas comparatæ sunt. Alterum Rubricæ vocabulum est, *Hæreditas*, quæ vox in jure ambigua est. interdum enim ad res corporales, ita, ut bona & corpora hæreditaria, quæ defunctus reliquit, denotet, refertur : Interdum autem & proprie rebus in corporalibus annumeratur, & a rebus hæreditariis distinguitur *tit. Inst. de reb. corp. & incorp.* diciturque in jure consistere. l. 208. ff. de V. S. & in lege 178 §. 1. ead. Ulpian. ait : Hæreditatem esse juris nomen : quo sensu etiam a Theophilo *Inst. de reb. corp. & in corp.* dicitur jus quoddam certis modis constitutum, & intellectu comprehensum, quod alieni patrimonii universalem dominum jure efficit. Et definitur à Juliano successio in universum jus, quod defunctus tempore mortis habuit l. 62. de R. F.

III.

His ita breviter explanatis, videamus ordine, quot modis petatur Hæreditas. Petitur autem vel ex Jure Civili, idque vel tota, vel pars, aut ex jure Prætorio, vel ex Senatus Consulto, quæ omnia succinctim pro captu ingenii nostri excutere sedet animo.

IV.

Hæreditatis petitio, est actio in rem, bonæ fidei, quæ competit hæredi, adversus eum, qui pro hærede vel possessore possidet, ad id, ut restituat hæreditatem cum fructibus & accessioni-

cessionibus. Dicitur *in rem*, quod apertissimum est ex eo, quia datur adversus possessorem non obligatum ex contractu, sed ratione rei possessæ, ut illam scilicet restituat, quod proprium & commune est omnibus in rem actionibus, §. 1. *Instit. de action.*

V.

Additur in definitione *bonæ fidei* quamvis enim olim incertum erat, an inter bonæ fidei judicia connumeranda esset hereditatis petitio, an non, teste Imperatore in §. 28. *inst. de act.* propterea quod sit actio in rem l. 27. §. 3. *ff. de Rei Vind.* bonæ fidei autem actiones tantum in personam sint. *arg. §. 31. inst. de act.* Imperator tamen apertè illam bonæ fidei esse voluit d. §. 28. & l. ult. §. *fin. C. h. t.* & recte, cum enim in hæreditate pro ratione variarum circumstantiarum plus vel minus præstandum veniat, & ea propter illud iudicis arbitrio ex æquo & bono definiri debeat, ideo hæc petitio strictis iudiciorum regulis includi, & certa formula concludi nequit.

V I.

Competit hæc petitio hæredi, quæ ideo necessaria est, quod licet ipso jure hæreditatem habeat, statimque post defuncti mortem dominio ejus gaudeat l. 138. & l. 193. *de R. J.* possessione tamen quam privata sua auctoritate occupare nequit, privatus est l. 23. *ff. de acquir. vel amir. poss.*

V I I.

Datur autem non tantum testamentario sed & legitimo, sive

suo nomine, sive per se, sive per alios effectus sit *l. 2. & 3. h. r.* imo hæredi hæredis, ut si Titio, qui Sejo hæres ex sitit, Cajus hæres factus sit: hic Cajus & Seii & Titii hæreditatem suam esse intendere potest *d. l. 3.* idque ex antiqua regula juris, quæ voluit, hæredem hæredis, Testatoris esse hæredem. *l. ult. C. de hered. inst.* & in *l. 65. ff. de V. S.* Ulpian. ait hæredis appellationem non solum ad proximum sed ad superiores referri: nam & hæredis hæres, & deinceps hæredis appellatione continetur. Datur præterea filio emancipato contra parentem de hereditate & successione materna *l. fin. ff. h. t.* datur & tutori hæreditatis. *l. 54. ff. h. t.* non quidem directa, quæ solo hæredi, sed utilis, quia loco hæredis est. *l. 13. §. 4. h. t.*

VIII.

Hactenus dictum cui hæc hæreditatis petitio competat, examinandum jam est, contra quem detur, datur autem adversus eum, qui pro hærede vel pro possessore possidet *l. 9. ff. h. t. & l. 7. C. cod.* neque distinguendum utrum totam hæreditatem, an etiam partem minimam possideat. *l. 9. & 10. cod. Pro herede* vero possidere dicitur, qui tanquam hæres possidet, idque vel bona vel mala fide, bona, si putat, se hæredem esse, mala, si sciat se hæredem non esse & tamen pro herede possidet. *l. 11. ff. h. t. §. 3. inst. de interd.* Pro possessore possidet qui nullum titulum suæ possessionis potest reddere, & interrogatus, cur possideat, respondet, quia possideo, *l. 9. & seqq. h. t.* Non solum autem contra illum qui pro possessore possidet, sed & utiliter dari potest contra illum, qui non possidet, ut si quis sese liti obtulerit. *l. 54. ff. 45. h. t.* ubi Celsus ait, qui se liti obtulit, cum rem non possideret, condemnatur: hic enim, etsi rem non possideat, nihilominus tamen hac actione, conveniri potest, sed tum demum si eo mendacio actorem deceperit, isque ab initio litis ignoraverit,

verit, eum non possidere. *d. l. 45.* simili modo, si quis dolo malo possidere desit: *l. 13. §. 14. b. t.* quo referri potest regula juris in *l. 131. de R. J.* in qua sic Paulus: Qui dolo possidere desierit, pro possidente damnatur: quia pro possessione dolus est: & *l. 150. eod.* Quæritur autem, an tali casu quo quis dolo possidere desit, hæres & veterem & novum possessorem convenire possit? R. cum distinctione, aut enim vetus possessor electus est, quo casu non liberatur novus, sed electo novo, liberatur vetus. *l. 13. §. 14. ff. b. t.*

IX.

Datur præterea contra emtorem hæreditatis, non quidem directa, ut diximus, quia illa tantum hæres tenetur, non est autem hæres emtor; quia autem emtor loco hæredis est, utili convenitur, ut si venditor non exstet, vel modico vendiderit bonæ fidei possessor *l. 13. §. 4. b. t.* eodem jure habetur, qui hæreditatem à Fisco tanquam vacantem emit *d. l. 13. §. 4. eod.* quin imo & debitor hæreditatis pro possessore habetur, quoniam juris possessor est. *d. l. 13. §. ult.* nec refert an ex contractu sive ex delicto sit debitor. *l. 14. eod. l. 5. §. ult. ff. fam. ercisc.* denique & contra hæredes ejus, qui pro hærede vel pro possessore possidet. *l. 13. §. 11. ff. b. t.*

X.

Ex prædictis itaque liquet, quid sit hæreditatis petitio, cui detur, adversus quem, consequens his est, ut effectum petitionis hæreditatis scrutemur, qui in eo consistit, ut res hæreditariæ restituantur cum fructibus & accessionibus; quod ipsum, ut melius innotescat, examinandum, quales res hæreditariæ hac actione

8 DISPUTATIO JURIDICA

actione petantur, & quid circa fructus observandum veniat.

X I.

Petuntur hac actione res universæ, sive jura sive corpora sint. *l. 18. §. ult. h. t.* non tantum hæreditaria corpora sed & ea, quæ non sunt hæreditaria, quorum tamen periculum ad hæredem pertinet, ut res pignori datæ defuncto, commo- datæ vel depositæ *l. 19. ff. h. t.* item res in quibus possessor retentionem non etiam petitionem habuit, veluti si juraverat defunctus petitoris rem non esse, & decesserit *l. 19. §. 2. eod.* Excipiuntur servitutes, non quidem ideo, quod non sint hæreditariæ, ad jura enim, quæ hic veniunt, spectant; sed quia restitui nequeunt, ideo in hæreditatis petitionem non ve- niunt *l. 19. §. ult. h. t.*

X I I.

Effectus porro in eo consistit, ut fructus & accessiones re- stituantur, illis enim augetur hæreditas; circa fructus autem distinguendum est inter bonæ & malæ fidei possessorem. Ma- læ fidei possessor non tantum de perceptis, sed & de iis, quos percipere potuisset, tenetur *l. 25. §. 4. ff. h. t. l. 1. C. eod.* Bo- næ fidei possessor, sive sint fructus naturales, sive industria- les, nomine perceptorum fructuum non tenetur, nisi factus sit locupletior *l. 25. §. 11. ff. h. t.* locupletior factus est, qui rem, aut aliquid ex re habet. *l. 4. ff. de except.* Tempus autem, quo locupletior factus est, habet in *l. 36. §. 4. h. t.* scilicet rei judicatæ.

XIII. Quæ-

X I I I.

Quæritur tandem, quid de impensis statuendum? R. quod bonæ fidei possessor necessarias & utiles impensas, siue res existet siue non, deducat. *l. 38. 39. ff. b. t.* non autem ita voluptuarias, *d. l. 39.* Malæ fidei possessor, etiam necessarias *d. l. 38. l. 4. C. eod.* imo utiles, modo res existet & sit melior reddita *d. l. 38. in fin.* non vero voluptuarias *d. l. 39.* interim tamen ipsi potestas est, ut possit illa tollere, quæ sine detrimento ipsius rei tolli possunt *d. l. 39. §. 1.*

X I V.

Hactenus de tota hæreditatis petitione, si quis porro pro parte tantum hæres sit, pro sua quoque parte potest agere contra possessorem, siue totam hæreditatem, siue partem possideat, idem enim jus servatur in parte quod in tota *l. 76. ff. de Rei Vind.* non tamen ideo est iudicium particulare, quia plures simul in uniuersum jus succedunt. Non solum autem certa sed & incerta pars petitur. *l. 1. §. ult. ff. si pars hæred. pet. l. 3. eod.*

X V.

Absoluta civili hæreditatis petitione, sequitur ordine illa, quæ ex iure prætorio possessoria hæreditatis petitio vocatur. Bonorum possessio est jus persequendi retinendique patrimonii siue rei, quæ cuiusque, cum moreretur, fuit *l. 3. §. 3. ff. de bon. poss.* Bonorum igitur possessoribus, quos prætor tuetur, datur possessoria hæreditatis petitio, quæ breuiter ita definiri potest, quod sit prætoria, bonæ fidei, quæ datur bonorum possessori, contra eum, qui pro hærede vel possessore possidet, ut tantum con-

B

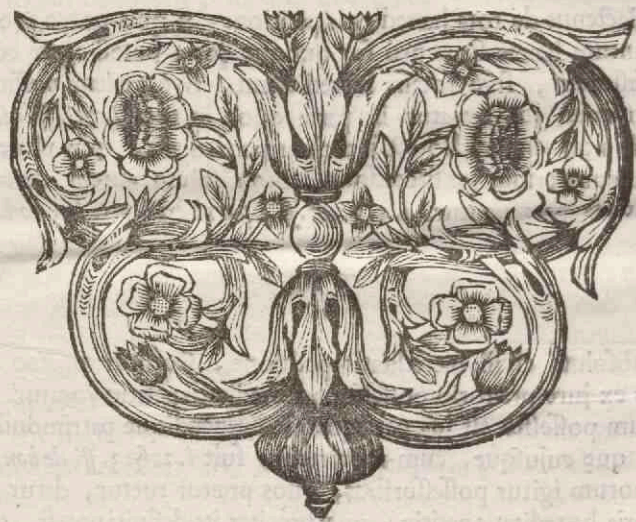
sequa-

10 DISPUTATIO JURIDICA, &c.

sequatur, quantum hæres ex jure civili consequeretur. *l. 2. ff. de poss. hered. pet.*

XVI.

Tertia & ultima hæreditatis petitio ex Senatusconsulto est Fideicommissaria, quæ definitur actio civilis, competens iis, quibus ex Fideicommissio restituta est hæreditas. *l. 1. ff. de fideicom. hered. pet. adversus illos, qui pro hærede vel possessore possident, ad consequendum idem jus, quod in actione directa præstatur. l. 2. ff. cod.*

COROLLARIA.

I.

Jus naturale est immutabile.

II.

*Concubinatus Jure Civili non est permis-
sus.*

III.

Scriptura non est de substantia legis.

IV.

Usucapio ex jure naturali est toleranda.

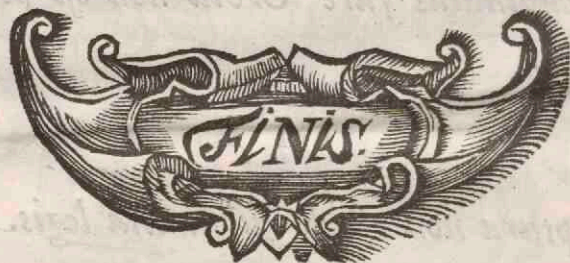
V. *Quæ-*

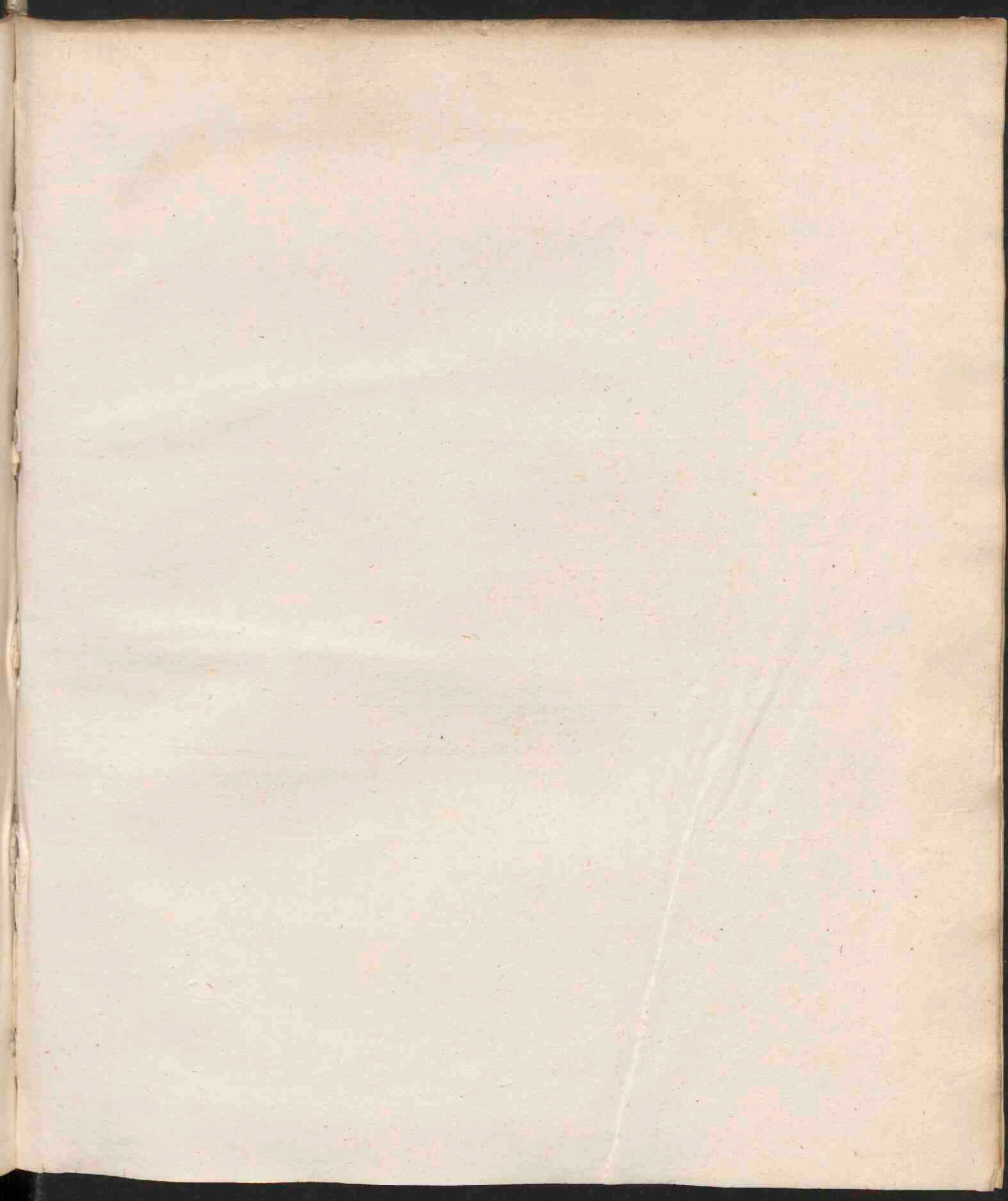
V.

Quærela inofficiosi testamenti moribus in-
troducta est.

VI.

Jus naturale recte definitur in pr. Instit.
de jure Nat. Gent. & Civ.

Quadragesimo secundo testamenti scripturae
traditae est.

Pro naturali rebus (denarius in ...)
et iure ...

